

İçindekiler	
KISALTMALAR	iii
GİRİŞ	4
1. ANONİM ŞİRKETİN TÜZEL KİŞİLİĞİ ve TEMSİL KAVRAMI	5
1.1. Anonim Şirketin Tüzel Kişiliği.....	5
1.2. Temsil Kavramı	5
1.3. Temsil ve Yönetim Ayrımı.....	6
2. ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ	8
2.1. Genel Olarak.....	8
2.2. Yönetim Kurulu.....	8
2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsil Yetkisi	10
2.2.2. Temsil Yetkisinin Kullanılma Şekli	11
2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı	11
2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı.....	11
2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırları.....	13
2.2.5.1. Genel Olarak.....	13
2.2.5.2. Temsil Yetkisinin Kanuni Sınırları.....	14
2.2.5.3. Temsil Yetkisinin İradi/Sözleşmesel Sınırlandırılması	15
2.2.5.3.1. Yer İtibarıyla Bölünme	15
2.2.5.3.2. Birlikte Temsil Kurah	16
3. ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ	17
3.1. Genel Olarak.....	17
3.2. Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esas Sözleşmede Hüküm Bulunup Bulunmamasına İlişkin Görüşler.....	20
3.3. Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devri.....	21
3.4. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci veya Ticari Vekillere Devri	23
3.5. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi	24
3.5.1. Genel Olarak.....	24
3.5.2. Murahhasların Yetkisinin Azil ile Sona Ermesi	25
4. ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ HALİNDE SORUMLULUK 26	
4.1. Genel Olarak.....	26
4.2. Murahhasların ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu.....	26
4.3. Ticari Temsilcinin ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu	27
4.4. Haksız Fiil Sorumluluğu	27
KAYNAKÇA	28

KISALTMALAR

bkz.	: bakınız
E.	: Esas
ETK	: 6762 sayılı mülga Ticaret Kanunu
HD.	: Hukuk Dairesi
K.	: Karar
m.	: madde
s.	: sayfa
S.	: Sayı
SPK	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
T.	: Tarih
TBK	: 6098 sayılı Borçlar Kanunu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vd.	: ve devamı
Yarg.	: Yargıtay
Yay.	:Yayıncılık

GİRİŞ

Teknolojik gelişmelerle birlikte ticari hayatın akışı da hızlanmakta, yeni, güncel yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaca karşılık olarak 6102 sayılı kanunun 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmesiyle, eski kanun düzenlemelerinden oldukça farklı birçok düzenleme gelmiş, ticaret hukuku hükümleri birçok açıdan değişmiştir. Bu yeniliklerin en önemlilerinden biri anonim şirketlerde yönetim ve temsildir.

Anonim şirketlerde yönetim ve temsil yetkisi kural olarak yönetim kurulundadır. Yönetim kurulu üyelerinin her biri kanunda öngörülen şekilde şirketi hak ve borç altına sokmaya yetkilidir. Ancak bu yetki, üyelerin bir kısmına veya dışardan bir kişiye de bırakılabilir. Eski kanun zamanında ortak düzenlemede yer alan yönetim ve temsil yetkisi yeni kanun döneminde birbirinden ayrılmıştır. Birbirinden bağımsız devredilebileceği gibi, birlikte de yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü şahıslara verilebilecektir. Yeni düzenlemelerin amacı özellikle, kurumsal ve profesyonel bir şirket yönetimi sağlamak için yönetim ve temsili, işinin ehli yöneticilere bırakmaktır. Yönetim kurulu bunu murahhaslara yetki devri ile gerçekleştirebilmektedir. Yönetim kurulunun, kanunla örtüşecek şekilde bu amacı gütmesi gerektiğinden dolayı da murahhasların seçiminde makul özeni göstermesi ve murahhasların işlemlerinde de gözetimde bulunması gerekir.

Kanunda ayrıca 6552 sayılı kanunun getirdiği bir değişiklik olan sınırlı yetkili ticari vekil olarak veya diğer tacir yardımcısı atanması düzenlemesi de bulunmaktadır. Bu temsilcilerin yetkileri murahhaslarınkinden farklı ve daha sınırlı olup, şirket yöneticilerinden ziyade tacir yardımcılarının yürüteceği işlerle ilgilidir. Murahhaslar yetkilendirildikleri işlemlerde meydana gelebilecek şirket aleyhine bir durumda murahhas üye bizzat sorumlu tutulabilecekken sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının işlemlerinden doğacak sorumluluk yönetim kurulundadır.

İşbu çalışmada öncelikle yönetim kurulunun tüzel kişiliği, yönetim ve temsil kavramları irdelenecek, daha sonra yönetim kurulunun temsil yetkisi, şekli, kapsam ve sınırları ele alınacaktır.

Devamla, temsil yetkisinin devri, sonlanması ile devir halindeki sorumluluk konularına değinilecektir.

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

1. ANONİM ŞİRKETİN TÜZEL KİŞİLİĞİ ve TEMSİL KAVRAMI

1.1. Anonim Şirketin Tüzel Kişiliği

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda (TMK), başlı başına bir varlığı olmak üzere örgütlenmiş kişi topluluklarının ve belli bir amaca özgülenmiş olan bağımsız mal topluluklarının, kendileri ile ilgili özel hükümler uyarınca tüzel kişilik kazandığı belirtilmiştir (TMK m. 47). Tüzel kişiler, cins, yaş, hısımlık gibi yaradılış gereği insana özgü niteliklere bağlı olanlar dışındaki bütün haklara ve borçlara ehildirler (TMK m. 48). Tüzel kişiler, kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmakla, fiil ehliyetini kazanırlar (TMK m. 49).

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) düzenlenen ve ticaret hukukunda önemli yer tutan işbu çalışmanın temel noktası anonim şirketler de ticaret siciline tescil ile tüzel kişiliği kazanırlar (TTK m. 355). Belirtilen TMK hükümleri uyarınca tüzel kişiliği kazanmasıyla beraber hak ve borç sahibi olmaya ehil konuma gelirler, yani anonim şirketlerin hak ehliyetleri vardır. Kanunen zorunlu organları genel kurul ve yönetim kurulunun varlığıyla da fiil ehliyetini kazanırlar, yani anonim şirket, bu organların işlemleri ile hukuki sonuç yaratabilir ve bunlardan sorumlu olabilir.

1.2. Temsil Kavramı

Temsil, genel olarak bir başkası nam ve hesabına hukuki işlem yapma yetkisidir. Günümüzde gerek kişilerin yoğunluğu gerek ticari hayatın hızlı akışı içerisinde temsil önemli bir yer tutmaktadır. Gerçek kişilerin herhangi bir sebeple bizzat katılmadıkları işlemler temsil yetkisi sayesinde gerçekleşir.

Tüzel kişiler bakımından ise, tüzel kişinin ticari hayat içerisinde yer alması, hak ve borç sahibi yapılması (fiil ehliyeti) ancak temsil kavramı ile olur¹. Temsil, tüzel kişilerin dış dünyada var olmalarının yegâne yoludur. Tüzel kişiler ve özellikle anonim şirketler için temsil, bir zorunluluk halini ifade etmektedir. Gerçekten hak sahibi olma ve borç yüklenme ehliyeti bulunan anonim şirketler bu ehliyetlerini ancak temsilcileri aracılığıyla kullanabilmektedir. Bu nedenle ticaret hukukunda yer alan anonim şirketlerin temsili borçlar hukuku genel hükümler uyarınca düzenlenen temsilden farklı bir nitelik arz etmektedir. Yönetim kurulu tarafından temsil edilen anonim şirketlerde organsal temsil söz konusudur.

Temsile ilişkin temel düzenlemeler borçlar hukuku alanında 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) m. 40 vd. hükümlerinde düzenlenmişken; ticaret hukuku alanında tüzel kişilerin temsili TTK'da düzenlenmiştir. Çeşitli kanunlarda temsile ilişkin özel nitelikli hükümler de bulunmaktadır. Örneğin, vakıf ve derneklerin temsili 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda, Dernekler Kanunu'nda ve Vakıflar Kanunu'nda düzenlenmiştir. Çalışmamızın konusu bakımından anonim şirketlerde temsil 6762 sayılı Ticaret Kanunu'ndan (ETK) farklı şekilde yönetim kavramından ayrılarak TTK m. 365 vd. hükümlerinde yer almaktadır.

1.3. Temsil ve Yönetim Ayrımı

Temsil ve yönetim günlük dilde birbiri yerine kullanılsa da hukuki anlamda ve özellikle anonim şirketler açısından oldukça farklı iki anlamı ifade etmektedir.

Tüzel kişilerin hak ve borç sahibi olabilmeleri ancak yetkili organların / temsilcilerin gerçekleştireceği işlemlerle mümkündür. Dolayısıyla temsil, şirketin dış ilişkilerini ilgilendiren bir kavramdır. Oysa yönetim, şirketin idaresi yani iç ilişkilerinin işleyişini anlatır. Tekinalp'e göre yönetim ve temsil farklı hukuki nitelikte ve farklı ilişkilere ait kavramlar olup, yönetim bir işlev, temsil ise bir yetkidir². Akdağ Güney de benzer şekilde temsil ve yönetim kavramlarının, doğuşları, sona ermeleri ve kapsamaları itibarıyla birbirlerinden farklı kavramlar olduğunu belirtmiştir³.

---

¹ Çeşitli kanuni düzenlemeler uyarınca veya mahkeme kararları neticesinde temsil, gerçek veya tüzel kişiler için bazı durumlarda zorunluluk arz eder. Bunlara örnek olarak gerçek kişilerin kısıtlanması halinde kayyum atanması veya şirketlerin tasfiye sürecine girmesi durumunda tasfiye memurlarının yetkilendirilmesi gösterilebilir.

² TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 123.

³ AKDAĞ GÜNEY, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Genişletilip Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016, s. 56.

Tüzel kişilerde yönetim ve temsil yetkisinin aynı organ veya kişilere bırakılması mümkündür. Nitekim TTK hükümleri uyarınca anonim şirketlerde yönetim ve temsil kural olarak yönetim kurulu tarafından gerçekleşir. Ancak belirtmek gerekir ki 6102 sayılı TTK, ETK'dan farklı olarak yönetim ve temsil kavramlarının işlevlerini nazara alarak anonim şirketlerde yönetim hakkı ile temsil yetkisini ayrı maddelerde düzenlemiştir⁴. ETK döneminde aynı maddede ve bir arada düzenlenmiş olan bu iki kurum, TTK ile birlikte net bir şekilde birbirinden ayrılmıştır. Değişikliğe gidilmesinin amacı, esnek bir rejim benimseyerek, yönetim kuruluna, yönetim haklarıyla temsil yetkilerini muhakkak kendisinin kullanmasının zorunlu olmadığı; gerektiğinde bir gözetim organı olarak çalışma imkânı sunmaktır. Bazı üyelere yürütme (icra) yetkileri alınarak, bazı üyelere icra yetkisinin verilme imkânı sağlanmıştır. Bazı üyelere veya üçüncü şahıslara hem temsil hem yönetim yetkisi verilebilirken, bu yetkiler ayrı ayrı da devredilebilecektir. TTK m. 367 ile 370/II hükümlerinde yer alan düzen, yönetimin tek kurullu (monist) rejime göre şekillenmesine veya Almanya'da uygulanan iki organlı (dualist) anlayış uyarınca oluşturulmasına olanak vermektedir. Bu düzen, yönetim kurulu üyelerini, Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan, yönetim hakkını haiz olan (intern, executive) ve olmayan (exter, non-executive) üyeler ayrımına tâbi tutmaya da elverişlidir. Hatta Fransa'da geçerli "Président Directeur Général" sisteminin uygulanmasına da müsaittir. Böylelikle şirketler topluluğunun gereksinim duyduğu yönetim şekli için esneklik de sağlanmış olmaktadır⁵. Bu çerçevede, anonim şirketler bakımından temsil ve yönetim yetkilerinin birbirinden farklı kişilere devredilmesi mümkün olduğu gibi bu yetkilerden birinin devredilerek diğerinin devredilmemesi de mümkündür.

TTK m. 367 uyarınca anonim şirketlerde yönetimin kısmen veya tamamen devrinde karar alma işlevinin devredilmesi düzenlenmiş olup hüküm, tüzel kişi olarak şirketi hak sahibi yapabilme ve borç altına sokabilme (temsil) yetkisinin devrine ilişkin değildir⁶. Yönetimin kısmen veya tamamen devri ile beraber temsil yetkisi de devredilmek isteniyorsa bunun ayrıca belirtilmesi zorunludur⁷. Yine, anılan hüküm şirketin iç işlerine ilişkindir. Oysa TTK

⁴ KENDİGELEN, Abuzer, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. Tıpkı Bası, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 258; PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi (PULAŞLI, Şerh olarak anılacaktır), Cilt II, 3. Bası Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 1360; ŞENER, Oruç Hami, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Ankara 2017, s. 369.

⁵ Devamı için bkz. m. 367 gerekçesi. Devir organsal işlevleri içerdiğinden sorumluluk yönünden önemli sonuçlar doğurur. Bunlar 553/II hükmünde açıkça öngörülmüştür. Devir, m. 375 göz önünde tutularak yapılabilir. Yönetimin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması *conditio sine qua non*'dur, bu hususta genel kurul kararı yeterli değildir.

⁶ KIRCA, İsmail (ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal/MANAVGAT, Çağlar), Anonim Şirketler Hukuku Cilt I, Ankara 2013; s. 593; PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s. 445; ŞENER, s. 369.

⁷ ŞENER, s. 369.

m. 370 temsile ilişkin yetkilerin kısmen veya tamamen devrine ilişkin olup, bunların yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere birtakım koşullarla devrine ilişkindir.

2. ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

2.1. Genel Olarak

Anonim şirketin temsili, yapılan işlemlerle şirketin hak ve borç sahibi yapılması, şirketin fiil ehliyetini kullanmasıdır⁸. Anonim şirketlerde temsil yetkisi yönetim kuruluna aittir⁹ (TTK m. 365). Yönetim kurulu tüzel kişiliği hak sahibi yapar, borç ve yükümlülük altına sokar ve şirketi iç ilişkide ortaklara karşı, dış ilişkide de üçüncü kişilere karşı temsil eder¹⁰. Temsil, yönetim kurulu üyeleri bakımından bir yetki olsa da aynı zamanda bir görev de teşkil etmektedir¹¹.

Yönetim kurulu anonim şirketin tek yasal temsilcisidir. Bazı istisnai hallerde anonim şirketi temsil etmek üzere kayyım atanabilir¹². Şirketin sevk ve idaresi genel olarak yönetim kuruluna ait olmakla beraber, yönetim kurulu gerektiğinde yönetim haklarıyla temsil yetkilerini tamamen devredip bir gözetim organı şeklinde de çalışabilir¹³.

2.2. Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu anonim şirketin iki zorunlu organından birisidir. Diğer zorunlu organ genel kurul çalışmalarını olağan ve olağan üstü toplantılarda yürütürken, yönetim kurulu anonim şirketin asli organı olarak varlığı daimi nitelik arz eder¹⁴. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu bir yenilik olarak yönetim kurulu üyelerinin, genel kuruldakilerin aksine yönetim konusunda tecrübeli ve alanında uzman olmaları gerektiğini öngörmektedir. Yeni kanunun

---

⁸ BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, 8. Bası, Beta Yay., İstanbul 2014, s. 211.

⁹ KENDİGELEN, s. 257. Hükmün son cümlesi kanuni istisnaları saklı tutmuştur. İstisnaların en önemlisi tasfiye memurlarıdır. Tasfiye memurları ortaklığın tasfiye aşamasında tasfiye amacıyla sınırlı olarak idare ve temsil organıdır (ŞENER, s. 369).

¹⁰ AKDAĞ GÜNEY, s. 106; BOZKURT, Tamer, Şirketler Hukuku, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş Güncellenmiş 9. Baskı, Legem Yayıncılık, Ankara 2018, s. 263; PULAŞLI, s. 1365.

¹¹ BAHTİYAR, s. 211; GÜNAY, Yavuz Selim, Anonim Şirketlerin Temsili, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 36.

¹² Yönetim kurulu genel kurulun kararlarının iptalini dava ederse veya görevde bulunan yönetim kurulu üyelerine karşı sorumluluk davası açılmışsa anonim şirketi temsil etmek üzere mahkeme bir kayyım görevlendirir (PULAŞLI, Şerh, s. 1365).

¹³ PULAŞLI, s. 445; PULAŞLI, Şerh, s. 1358; ŞENER, s. 369.

¹⁴ GÜNAY, s. 21.

amacı, kurumsal bir anonim şirket yaratmak, profesyonel şirket yönetimi oluşturmak, yönetim kurulu üyelerinin üst düzey yönetim gerçekleştirmelerini sağlamaktır.

Yönetim kurulu üyeleri ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişki, yönetim kurulu üyelerinin esas sözleşme ile atanması veya genel kurul tarafından seçilmesi ve üyenin görevi kabul etmesi ile başlar. Yönetim kurulu üyelerinin yönetim kurulundan bağımsız olarak organ niteliğini haiz olup olmadığı doktrinde tartışmalıdır. Türk hukuk öğretisinde baskın olarak kabul edilen görüş, yönetim kurulu üyelerinin organ niteliğini haiz olmadıkları yönündedir¹⁵.

Anonim şirkette yönetim kurulu üyeleri, kuruluş aşamasında esas sözleşme ile kuruluştan sonra genel kurul kararıyla belirlenir. Şirketin kuruluş esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyelerinin isimlerinin bildirilmesi gerekmektedir, aksi takdirde ilgili ticaret sicil müdürlüğü şirketi tescil etmeyecektir.

Yönetim kurulu bir veya daha fazla üyeden oluşur. Yürürlükteki yeni kanun, ETK'dan farklı olarak tek kişilik yönetim kuruluna da imkan vermiştir.

Belirtmek gerekir ki yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede gösterilmesi gerekmektedir. TTK m. 339/II g'ye göre, yönetim kurulunun kaç üyeden oluştuğu kuruluş aşamasında esas sözleşmede gösterilmek zorundadır. Bu anlamda, ETK'dan farklı olarak yönetim kurulu üye sayısı için bir sayı aralığının veya üst sınırın gösterilmesi de mümkün olmayacaktır¹⁶. Ancak öğretilde, taban ve tavan rakamlar belirleyerek üye sayısının genel kurulun takdirine bırakılmasının mümkün olduğu kanaatinde olan yazarlar da mevcuttur¹⁷. Kanaatimce yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede yer alması, TTK'nın emredici nitelikteki hükümlerinden biridir. TTK m. 339/II g hükmü, esas sözleşmede yönetim kurulu üye sayısının belirtilmesi konusunda herhangi bir esneklik sağlamamaktadır.

Yönetim kurulu üyesi olarak atanacak kişilerin tam ehliyetli olmak dışında taşıması gereken başkaca bir özellik bulunmamaktadır. ETK'da yönetim kurulu üyeleri bakımından söz konusu olan pay sahibi olma şartı veya TTK ile başlangıçta getirilen yönetim kurulu üyelerinin bir kısmının ikametgâhının Türkiye'de bulunması ve üniversite mezunu olması gibi şartlar TTK'nın yürürlükte bulunan halinde yoktur. TTK ile getirilen en önemli yeniliklerden bir diğeri ise tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olabilmesidir. Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak atanması durumunda, yönetim kurulu toplantılarına, tüzel kişi adına bir gerçek kişi katılır ve yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişiyi temsilen oy kullanır. Yönetim

---

¹⁵ GÜNAY, s. 22.

¹⁶ AKDAĞ GÜNEY, s. 87; BAHTİYAR, s. 135.

¹⁷ KIRCA, s. 395; BAHTİYAR, s. 135.

kurulu üyesi olarak seçilmiş olan tüzel kişi, kendi adına yönetim kurulu toplantılarına katılacak olan kişiyi seçer. Bu kişi ticaret sicili nezdinde tescil ve ilan edilir.

Yönetim kurulu üyeliği, yönetim kurulu üyesinin şirket tarafından azledilmesi, yönetim kurulu üyesinin görev süresinin bitmesi, üyelikten istifa etmesi, iflas etmesi, ölümü, ehliyetinin kısıtlanması durumlarında sona erer. Yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine veya yeni yönetim kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin hususların da tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsil Yetkisi

Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisine ilişkin temel düzenleme TTK m. 370'de yer almaktadır. Hükme göre: *“Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.*

Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.”

Düzenlemeden görüldüğü gibi yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa veya esas sözleşmede aksi öngörülmediyse temsil yetkisi bütün yönetim kurulu üyelerindedir ve herhangi iki üyenin imzası (çift imza) ile kullanılır¹⁸. Çift imza kuralı tek kişilik yönetim kurullarında uygulanmaz¹⁹.

Çift imza kanunda öngörülen temsil şeklidir. Ancak bu kuralın aşağıda açıklanacağı üzere istisnaları vardır. Çift imza kuralından farklı bir imza kuralı belirlenebileceği gibi bir üyeye, birden fazla üyeye, üyelerin tamamına temsil yetkisi de verilebilir. Çift imza kuralının aksi esas sözleşme ile kararlaştırılabilir. Bu kararlaştırma ilk esas sözleşmeyle veya esas sözleşmeyi değiştirmek suretiyle (bkz. m. 452 vd., 421/I ve SPK m. 29/III, 33/II) yapılabilir. Esas sözleşme üzerindeki tasarruf yetkisi genel kurula aittir. Anılan yetki esas sözleşmeyle

---

¹⁸ AKDAĞ GÜNEY, s. 106; ERİŞ, Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt II, 3. Baskı, Seçkin Yay., s. 1936. Kanunda çift imza kuralı belirlenmesinin sebebi şudur: Yönetim kurulunun üç veya daha fazla kişiden oluşması durumunda temsile yetkili tüm üyelerce işlemin imzalanması pratik değildir. Diğer yandan tek kişinin de imzası şirketin menfaatleri açısından sakıncalı olabilir. Bu nedenle kanun çift imza kuralını yani yumuşatılmış birlikte imza ilkesini benimsemiştir (ŞENER, s. 377).

¹⁹ AYDOĞAN, Fatih, Tek Kişi Ortaklığı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s. 266; BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, Şirketler Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Dora Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2018, s. 294; KENDİGELEN, s. 261; PULAŞLI, s. 457; PULAŞLI, Şerh, s. 1379.

bile olsa yönetim kuruluna verilemez. Yönetim kurulunun bu hususta alacağı karar da batıldır²⁰ (TTK m. 391/I).

Anonim şirketin aktif temsilinde çift imza kuralı mevcutken, pasif temsil bakımından her bir temsilci ortaklığın pasif temsilinde (ortaklığa yapılacak ihtar, ihbar ve tebligatları kabulde) tek başına yetkilidir²¹. Ancak temsilcinin temsil yetkisi merkez veya şube ile sınırlandırılmışsa pasif temsil yetkisi de o yer için geçerli olur²².

2.2.2. Temsil Yetkisinin Kullanılma Şekli

Temsilci, temsil yetkisi ve görevini ortaklık adına ve onun unvanı altına imza atmak suretiyle kullanır (TTK m. 372/I). Bu nedenle ortaklığı temsile yetkili olanların göreve başlarken imza örneklerini notere onaylatıp, sicile tevdi etmeleri gerekir (TTK m. 40/II, 372).

2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı

Yönetim kurulu, ortaklığı temsil etmeye yetkili olan kişilere ve temsil şekline ilişkin kararını notere onaylatıp sicile vermek, tescil ve ilan ettirmek zorundadır (TTK m. 373/I). Temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir²³ (TTK m. 373/II).

2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı

Mülga Ticaret Kanunu (ETK) döneminde m. 137 ile şirketlerin hak ehliyetleri şirketlerin ana sözleşmesinde yazan 'işletme mevzuu' yani şirketin konusu ile sınırlandırılmıştı²⁴. Şirketlerin, ticari işlem yaparken, ana sözleşmeleri inceleyerek şirketlerin konusunu tespit etmesi, bazen de ana sözleşmelerden şirketin konusunun net anlaşılması dolayısıyla yorum yapmak zorunda kalması ticari hayatın akışı içerisinde külfet teşkil etmekte idi. Bu nedenle 6102 sayılı TTK ile gelen yeniliklerden bir diğeri şirketin konusu dışında

---

²⁰ KIRCA, s. 626.

²¹ BAHTİYAR, s. 212; PULAŞLI, s. 457; ŞENER, s. 377.

²² BOZKURT, s. 264; PULAŞLI, Şerh, s. 1379; ŞENER, s. 378.

²³ Bu düzenleme olmasaydı da TTK m. 37'de yer alan görünüşe güven ilkesi gereği hukuki sakatlık ancak üçüncü kişilerin bildiğinin ispatlanması halinde ileri sürülecekti (AKDAĞ GÜNEY, s. 118).

²⁴ *ultra vires* ilkesi.

kalan işlerin şirketi bağlamayacağı ilkesinin kaldırılmasıdır. Bu halde, yürürlükteki hükümler uyarınca işletme konusu, şirketin hak ehliyeti sınırını değil, imza yetkilisine rücu edip edemeyeceğinin sınırını teşkil etmektedir²⁵. İlkenin kaldırılması, işlem güvenliğini güçlendirmeye yönelik bir gelişme olup, AB yönergelerine uyum amacıyla hukukumuzda getirilmiştir.

TTK m. 371/I ve II'ye göre “*Temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. Kanuna ve esas sözleşmeye aykırı işlemler dolayısıyla şirketin rücu hakkı saklıdır.*

Temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlar; meğerki, üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin. Şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, bu hususun ispatı açısından, tek başına yeterli delil değildir”.

Düzenlemelerden de anlaşıldığı üzere temsil yetkisi, şirket amacına ve işletme konusuna giren her türlü iş ve işlemi kapsamaktadır. Hükmün ilk fıkrasında belirtilen işletme konusunun kapsamı, hem şirketi temsile yetkili kişilerin sorumluluğu hem de hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişiler bakımından şirketin işlemlerle ilgili olup olmayacağına belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Yargıtay kararlarında kabul edilen görüşe göre, işletme konusu ibaresi geniş bir şekilde yorumlanmalıdır²⁶. Bu çerçevede, sadece işletme konusu ile ilgili olan işlemler değil, dolaylı da olsa işletme konusu ile herhangi bir şekilde bağlantılı olan, şirketlerin esas sözleşmelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın, işletme konusu ile ilgili olan ve herhangi bir şekilde şirkete menfaat sağlayan bütün işlemler işletme konusu kapsamında sayılacaktır.

Kanun koyucu özellikle şirketler bakımından sınırsız temsil yetkisi görüşünü benimsemiştir²⁷. Bunun sonucu olarak da iyi niyetli üçüncü kişiler karşısında şirketin konusu

---

²⁵ PULAŞLI, s. 456.

²⁶ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T:23.3.1982, 1982/231 E. ve 1982/1223 K. sayılı kararına göre bir şirketin işletme konusu (iştiğal konusu) demek o şirketin devamlı yapacağı işler demektir. Bunlar da o şirketin ana sözleşmesinde belirtilen (şirket maksat ve mevzuu) ile ilgili işlemlerdir. Bununla birlikte bir ticari işletmenin kendi ana sözleşmesinde belirtilen işletme mevzuuna girmemekle beraber o işletmenin ticari faaliyetlerini kolaylaştıran ticari iş ve ticari sözleşmelerin de o işletmenin mevzuu içinde bulunduğu kabulü zorunludur... Aksi düşüncenin kabulü ticari hayatın normal seyrine ve süratli akışına engel teşkil edecektir (www.kazanci.com, 30.11.2018)

²⁷ AKDAĞ GÜNEY, s. 110.

dışında yapılan işlemler de şirketi bağlamaktadır²⁸. Bu halde ana sözleşmenin ilan edilmiş olması üçüncü kişinin iyi niyetli olmadığını ispat için yeterli değildir²⁹. Konu, değer, nitelik gibi yönlerden yapılacak sınırlamalar iç ilişkide geçerli olup, talimat niteliğindedir, tecil ve ilan edilemez³⁰. Sınırlandırılan ve gerek olmamasına rağmen tescil ve ilan edilen özellikler aksi özel olarak kanıtlanmadıkça üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez³¹. Bunun sebebi sadece tescil ve ilanı gerekli olan hususların tescil ve ilanının üçüncü iyi niyetli şahsın iyi niyetini bertaraf edebilmesidir³². Tescil ve ilanı gerekmeyen hususların tescil ve ilan edilmesi üçüncü kişilerin iyi niyetini bertaraf etmez (TTK m. 37 ve 371/III). Şirket, böyle bir durumun varlığı halinde, talimat dışına çıkarak yapılan işlem nedeniyle temsilcisini görevden alabilir veya üçüncü kişi karşısındaki sorumluluğu nedeniyle temsilcisine rücu edebilir³³.

Temsile yetkili kişilerce şirketin esas sözleşmesine veya genel kurul kararına aykırı bir işlem yapılması halinde kanunda yine iyi niyetli üçüncü kişilerin bundan etkilenmeyeceği düzenlenmiştir (TTK m. 371/IV). Ancak şirketin konusu dışında yapılan işlemlerdeki gibi üçüncü kişinin iyi niyetli olmadığını (işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olduğunu bildiğini) ispat eden şirket işlemle bağlı olmaz³⁴. Bu halde işlemi yapan kişi işlemle bağlı olur³⁵.

2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırları

2.2.5.1. Genel Olarak

Anonim şirketin temsil yetkisi mevzuat hükümleri gereğince bazı sınırlamalara tabidir. Bunun yanı sıra yine kanunun öngördüğü bazı durumlarda şirket iradesiyle de temsilcinin yetkileri sınırlanabilir. Her iki durumu aşağıda ayrı başlıklar altında inceleyeceğiz.

---

²⁸ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 292; BAHTİYAR, s. 213; PULAŞLI, s. 454. Ticari yaşam içinde hızlı karar alması gereken tacirlerin her bir işlem için şirketin esas sözleşmesini incelemek ve yorumlamak zorunda kalmasının güçlüğü bir yana, temsile yetkili kişilerin şirket adına yaptıkları işlemlerin şirketi bağlayacağına da üçüncü kişilerin güvenmeleri gerekmektedir (AKDAĞ GÜNEY, s. 112).

²⁹ BAHTİYAR, s. 214; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 292; BOZKURT, s. 266. Şirketin konu ve miktar bakımından getirilen sınırlamayı üçüncü kişiye bildirmiş olması halinde iyi niyetli olmadığı açıktır veya üçüncü kişinin şirketin konusunu bilmesi gerektiği kabul edilir (AKDAĞ GÜNEY, s. 113; PULAŞLI, Şerh, s. 1381).

³⁰ BAHTİYAR, s. 214; PULAŞLI, Şerh, s. 1376.

³¹ BAHTİYAR, s. 214; PULAŞLI, Şerh, s. 1375.

³² PULAŞLI, Şerh, s. 1375.

³³ BAHTİYAR, s. 214; PULAŞLI, s. 455; PULAŞLI, Şerh, s. 1376.

³⁴ BOZKURT, s. 266; PULAŞLI, Şerh, s. 1377.

³⁵ PULAŞLI, Şerh, s. 1378.

2.2.5.2. Temsil Yetkisinin Kanuni Sınırları

Kanuni sınırlar, yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca temsilcilerin hukuki işlemlerinin tabi olduğu sınırları ifade etmektedir. Bunların başında tüm hukuki işlemlerin tabi olduğu kesin hükümsüzlük kuralı gelir: TBK m. 27'ye göre: “*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*” Tüm hukuki işlemler gibi temsilcinin işlemleri de bu genel ilkeye tabidir ve işlemin kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı olması durumunda veya sözleşmenin konusunun imkânsız olması durumunda işlem veya sözleşme kesin hükümsüz olacaktır³⁶.

Anılan temel düzenlemeden sonra belirtilmelidir ki, anonim şirketin yetkili temsilcisi anonim şirketin başka bir organına ait ve devredilemez görev veya yetkilerden birine ilişkin işlem yapamayacaktır. Anonim şirketlerde kural olarak TTK m. 408'de düzenlenen genel kurula ait devredilemez yetki ve görevler yönetim kurulu açısından kanuni bir sınır teşkil etmektedir³⁷.

Ayrıca belirtmek gerekir ki şirketi temsilen yönetim kurulu, tasfiyeyi başlatmaya veya fiili veya önemli derecedeki kısmi tasfiyeyi icra etmeye yetkili değildir³⁸. Benzer şekilde, ileri derecede şirketin ekonomik gücünü aşan, şirketi tek yanlı borç altına sokan hukuki işlemler de (bağış, hibe gibi) yönetim organının temsil yetkisine dahil değildir³⁹. Bu hususlar da gerek mevzuat, gerek ticari teamüller ve yerleşik Yargıtay kararları gereği kanuni sınırlamalar arasında gösterilebilir.

---

³⁶ GÜNAY, s. 45.

³⁷ AY KAPLAN, Ülkü, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, Seçkin Yay., Ankara 2017, s. 39.

³⁸ PULAŞLI, s. 454. Hükümün son cümlesi kanuni istisnaları saklı tutmuştur. İstisnaların en önemlisi tasfiye memurlarıdır. Tasfiye memurları ortaklığın tasfiye aşamasında tasfiye amacıyla sınırlı olarak idare ve temsil organıdır (ŞENER, Oruç Hami, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Ankara 2017, s. 369).

³⁹ İsviçre Federal Mahkemesi'nin 'iplik sanayi ile ilgili' doktrini olarak anılan içtihadına göre, yönetim kurulunun, işletmenin tamamını bizzat devretmesine ilişkin olağanüstü temsil gücü ancak şu hallerin varlığında söz konusudur: 1. İşletme ödemeler açısından aciz veya iflasın eşliğinde ise ve işletmenin asıl amacının devamı artık mümkün değil ise. 2. Gecikmesi çok sakıncalı olan hal söz konusu ise. 3. Özel somut hallerin varlığı, genel kurulun zamanında karar almasını olanaksız kılıyorsa (PULAŞLI, s. 454; PULAŞLI, Şerh, s. 1374.)

2.2.5.3. Temsil Yetkisinin İradî/Sözleşmesel Sınırlandırılması

Kanunun m. 371/III hükmünde temsil yetkisinin kapsam ve sınırlarına ilişkin “*Temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez; ancak, temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir.*” düzenlemesi bulunmaktadır.

Hükme göre temsil yetkisi sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülenebileceği gibi, birlikte temsil esası da öngörülebilir. Sınırlama kanunen zorunlu olmamakta şirketin iradesiyle gerçekleşebilmektedir. Bu halde sınırlamaların üçüncü kişilere karşı geçerli olabilmesi için tescil ve ilan edilmesi şarttır⁴⁰. Bunlar dışındaki temsil yetkisinin özüne, içeriğine sınırlamalar (örneğin konu ve miktar bakımından) iç ilişkide geçerlidir⁴¹.

2.2.5.3.1. Yer İtibarıyla Bölünme

Esas sözleşmede öngörülerek temsil yetkisi yer itibarıyla yönetim kurulu üyeleri arasında bölünmüş ve ticaret sicil gazetesinde tescil ve ilan edilmişse üçüncü kişilere karşı geçerli olur (TTK m. 371/III). Buna karşılık temsil yetkisinin öz yönünden bölünmesi mümkün değildir⁴². Ancak yer bakımından temsil yetkisinin şirketin merkezine veya bir şubesine özgülenmesi söz konusu olabilir. Yetkinin bu şekilde bölünmesi üzerine her temsilci kendi görev alanında yetkisini kullanabilecektir. Bu durum özellikle bankalarda şube temsilcileri müdürlerin üçüncü kişiler bakımından diğer şubelerde temsil yetkisinin olmamasıyla görünüm kazanır⁴³.

⁴⁰ BAHTİYAR, s. 214; PULAŞLI, s. 455.

⁴¹ ÇAMOĞLU/POROY/TEKİNALP, N. 539; PULAŞLI, s. 458. İç ilişkide temsil yetkisi çok çeşitli biçimlerde sınırlandırılabilir. Örneğin, bir ticari temsilci veya vekilin belli bir miktara kadar yetkili olduğu, bu miktarı aşan işlemler için müdürlerin yetkili olduğu kararlaştırılabilir. Ancak bu sınırlamalar üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez, iç ilişkide geçerlidir (AKDAĞ GÜNEY, s. 117).

⁴² ÇAMOĞLU/POROY/TEKİNALP, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2014, N. 539; PULAŞLI, s. 458.

⁴³ PULAŞLI, s. 458.

2.2.5.3.2. Birlikte Temsil Kuralı

Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi başlığında değinildiği gibi kurulun ikiden fazla üyesi varsa temsil yetkisi bir veya daha fazla üyeye, hatta tüm yönetim kurulu üyelerine verilebilir, bazı üyelerin temsil hakkı alınabilir⁴⁴. Çift imza temsil yetkisinin kanunda öngörülen kullanım şekli iken birlikte temsil kanunen öngörülen sınırlamalardan birisidir (TBK m. 549). Belirlenen imza şeklinin iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade edebilmesi için tescil ve ilan edilmesi gerekir⁴⁵. Tescil ve ilan edilmemişse kanunen her bir üyenin temsil yetkisi bulunduğundan herhangi ikisinin imzaladığı işlem şirketi bağlar⁴⁶. Bunun tek istisnası üçüncü kişinin birlikte temsil kuralını biliyor olmasıdır⁴⁷.

Esas sözleşmeye ve iç yönergeye konulacak bir hüküm ile tek imza, ikiden fazla imza veya tüm yönetim kurulunun imzası kuralı da öngörülebilir⁴⁸. Ancak TTK m. 370'de öngörülenlerden aksine bir düzenleme yapıldıysa, üçüncü kişilere karşı geçerli olabilmesi için tescil ve ilan edilmesi zorunludur⁴⁹.

Ortaklığa ticari temsilci, ticari vekil veya sınırlı yetkileri olan bir vekil atanmışsa bu kişi yetkili olduğu konularda ortaklığı tek başına temsil edebilir⁵⁰. Birlikte temsil geçerli olsa bile her bir temsilci ortaklığın pasif temsilinde (ortaklığa yapılacak ihtar, ihbar ve tebligatları kabulde) tek başına yetkilidir⁵¹. Ancak temsilcinin temsil yetkisi merkez veya şube ile sınırlandırılmışsa pasif temsil yetkisi de o yer için geçerli olur⁵².

Yönetim kurulu üyeleri kendilerini yönetim kurulu toplantıları dışında, sadece belirli iş ve işlemlerde geçerli olmak üzere bir veya birden fazla vekil ile temsil ettirebilirler⁵³. Ancak

---

⁴⁴ BAHTİYAR, s. 212; BOZKURT, s. 264; KIRCA, s. 625; PULAŞLI, s. 457.

⁴⁵ PULAŞLI, Şerh, s. 1379.

⁴⁶ AKDAĞ GÜNEY, s. 115.

⁴⁷ AKDAĞ GÜNEY, s. 115.

⁴⁸ PULAŞLI, s. 457; PULAŞLI, Şerh, s. 1379.

⁴⁹ Çift imza kuralına rağmen tek imza ile bir belge düzenlendi ise, imzaya yetkili olan diğer üyenin açık veya örtülü icazetiyle işlem bağlayıcı nitelik kazanabilir (ŞENER, s. 378). Bu yönde Yargıtay kararları: Yarg. 11. HD. 23.11.2004 T. 2004/1953 E. 2004/11442 K. Yarg. 11. HD. 01.06.1989 T. 1988/6155 E. 1989/3326 K. Yarg. 11. HD. 31.05.1984 T. 1984/3004 E. 1984/3182 K. (www.kazanci.com, 15.11.2018). Tek imzalı belge şirketi bağlamaz (BOZKURT, s. 265).

⁵⁰ BAHTİYAR, s. 212.

⁵¹ BAHTİYAR, s. 212; PULAŞLI, s. 457; ŞENER, s. 377.

⁵² BOZKURT, s. 264; PULAŞLI, Şerh, s. 1379; ŞENER, s. 378.

⁵³ PULAŞLI, s. 457.

esas sözleşmeye hüküm konularak bu tarz temsil şekli sınırlandırılabilceği gibi yasaklanabilir de⁵⁴.

3. ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

3.1. Genel Olarak

Anonim şirketlerde yönetim ve temsil yetkisi yönetim kurulunda olsa da özellikle orta ve büyük ölçekli şirketlerde hızlı ve etkin bir karar alma mekanizması geliştirmek amacıyla yönetim yetkisi ve/veya temsil yetkisi, murahhas üye veya müdürlere, ticari mümessil ve ticari vekillere ve TBK'nın 40. maddesi kapsamında diğer kişilere devredilebilmektedir.

Yönetimin devri, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan, kanun ve esas sözleşme ile genel kurulun yetkisine bırakılmış iş ve işlemler dışındaki tüm işlemlerde karar alma yetkisinin verilmesidir⁵⁵. Diğer bir deyişle usulüne uygun yapılacak bir yönetim devri yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin dışında yapabileceği tüm iş ve işlemleri kapsar. Bu halde yönetim kurulunun icra yetkisi yöneticilere devredilmekte, gözetim yetkisi yönetim kurulunda kalmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi yönetimin devri temsil yetkisinin devrini de içermemekte, temsil yetkisi de devredilmek isteniyorsa ayrıca belirtilmesi gerekmektedir. Ancak belirtilmelidir ki ticari hayatın gerekleri göz önüne alındığında temsil yetkisi beraberinde olmayan bir yönetim yetkisi alınan kararların icrasını zorlaştıracaktır. Bu nedenle çoğu zaman alınan kararların yerine getirilmesi için temsil yetkisinin de devri zorunludur⁵⁶.

Kanun, yönetim yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması yanında iç yönerge düzenlenmesini zorunlu kılmış, temsil yetkisinin devrinde böyle bir zorunluluk öngörmemiştir (TTK m. 367, 370). Diğer yandan müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmalarını yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır (TTK m. 375/1 d). TTK m. 375/1 d hükmünün gerekçesinde de imza yetkilerini belirlemenin murahhaslar dahil kimseye verilemeyeceği belirtilmiştir. Kanunda yer alan temsile ilişkin düzenlemelerde esas sözleşme veya iç yönerge koşuluna ilişkin bir hüküm de öngörülmemiştir. Yalnızca çift imza kuralına

⁵⁴ PULAŞLI, Şerh, s. 1379.

⁵⁵ AY KAPLAN, 55; KIRCA, s. 592.

⁵⁶ AY KAPLAN, s. 56

ilişkin TTK m. 370/I'de yer alan 'esas sözleşmede aksi öngörülmemişse' ibaresi bulunmaktaysa da bu ibare sadece çift imza kuralı bakımından geçerlidir⁵⁷. Anılan ibarenin temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralı ile ilgisi yoktur. Tüm bu bilgiler birleştirildiğinde temsil yetkisinin devrinin münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu sonucu çıkmaktadır⁵⁸. Temsil ve imza yetkisinin murahhaslara devri münhasıran yönetim kuruluna aittir⁵⁹. Yine, ticari mümessil ve ticari vekilleri atayabileceğini belirten hükmün gerekçesinde de yönetim kurulunun bu yetkisinin devredilemez nitelikte olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle yönetim kurulu temsil yetkisini ancak ve ancak kendisi devredebilir; yönetim veya temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden biri veya birkaçına veya üçüncü kişiye devredilmiş olması yönetim kurulunun devretmeye ilişkin yetkilerini ortadan kaldırmaz⁶⁰.

Öğretide kabul edilen görüşe göre de temsil yetkisini devir yetkisi genel kurula bırakılması mümkün olmamakta ve ayrıca yönetim kurulunun bu yetkisini kullanmasının genel kurulun onayına tabi tutulmamaktadır⁶¹. Kırca, temsil yetkisinin devrini konu alan bir genel kurul kararının açıkça batıl olduğunu ifade etmektedir⁶². Kendigelen ise TTK'nın 370 ve 375. maddeleri ile getirilen düzenleme ile temsil yetkisinin bölünmesi ve devri hakkının ETK m. 319/II'den farklı olarak sadece yönetim kuruluna tanınmış olduğunu, bu konuda genel kurulu yetkilendirmeye yönelik cümleye yeni maddede yer verilmemiş olduğunu ifade etmiştir⁶³. Yanlı'ya göre, temsil yetkisinin devrine ilişkin yetki esas sözleşme ile dahi olsa yönetim kurulunun elinden alınamayacaktır⁶⁴.

Aksi yönde görüş sahibi olan Pulaşlı'ya göre ise, esas sözleşme veya organizasyon yönetmeliği ile temsil yetkisinin bölünme ve devir işinin genel kurula veya yönetim kuruluna bırakılması mümkündür⁶⁵. Hatta bazı yazarlara göre, temsil yetkisinin yönetim kurulu tarafından murahhas üye veya müdüre verilmiş olması durumunda murahhas üye veya murahhas müdür artık yönetim kurulu tarafından azledilemez, azil yetkisi genel kurula geçer. Bu görüşe göre, murahhaslar seçilmekle yönetim kurulu ile aynı seviyede olmaktadırlar, yönetim kurulu ile aynı seviyede olan bir kişinin azil yetkisinin de genel kurul da olması

---

⁵⁷ KENDİGELEN, s. 223; KIRCA, s. 627.

⁵⁸ PULAŞLI, Şerh, s. 1365.

⁵⁹ PULAŞLI, Şerh, s. 1365.

⁶⁰ PULAŞLI, Şerh, s. 1366.

⁶¹ KENDİGELEN, s. 223; KIRCA, s. 627.

⁶² KIRCA s. 627.

⁶³ KENDİGELEN, s. 223

⁶⁴ YANLI, Veliye, Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir? İÜHFİM, LXXI (2), 2013, s. 439-448.

⁶⁵ PULAŞLI, s. 623.

gerekir⁶⁶. Bu konuda TTK m. 375'in lafzı ve temsil yetkisinin devrinde makul özen gösterme ve gözetimde bulunma sorumluluklarının yönetim kurulunda olduğu nazara alındığında temsil yetkisinin devrine ilişkin yetkinin sadece ve münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu kanaatindeyim.

TTK m. 339/3 g'de yer alan düzenlemeye göre, şirketin kuruluşu sırasında hazırlanan ilk esas sözleşmesinde "yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanlar" da belirtilmek zorundadır. Bu madde temsile ilişkin yetki devri anlamına gelmeyip, ilk yönetim kurulu toplantıncaya kadar yönetim kurulunun tamamına ait olan temsil yetkisi, esas sözleşmeye konulacak hüküm ile yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına devredilmektedir. Bu düzenleme uyarınca esas sözleşme ile murahhas üye ve hatta murahhas müdür tayinine izin verilmiş olmaktadır. Hatta Mersin ve Ankara başta olmak üzere, Türkiye'nin birçok yerinde faaliyete geçmiş olan ve faaliyette olduğu sicil bölgeleri bakımından uygulanması zorunlu olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) kapsamında yapılacak şirket kuruluşlarında, şirketin kuruluş aşamasında yönetim kurulu üyelerinin temsil şekline ilişkin hükümlerin yer almaması durumunda şirket kuruluş işlemi tamamlanmamaktadır⁶⁷. Ayrıca, öğretide şirketi temsil etmeye yetkili olanların ve yetki şekillerinin esas sözleşmede bildirilmemiş olması kuruluş eksikliği olarak değerlendirilmekte ve şirketin tescil talebinin reddedilmesi gerektiği belirtilmektedir⁶⁸. Bu hüküm sadece kuruluş aşamasında ve sadece kurucular bakımından getirilmiş olan bir istisna olarak değerlendirilmelidir. İlk esas sözleşmede yer alan bu düzenleme, ilk yönetim kurulu toplantısında alınacak bir kararla değiştirilebileceği için hükmün kuruluş ile ilk yönetim kurulu toplantısı arasında şirket tarafından yerine getirilmesi zorunlu olan iş ve işlemler bakımından şirkete büyük bir kolaylık sağlayacağı da dikkate alınmalıdır. Bu nedenle bu hükmü temsil yetkisi olan kişilerin sadece yönetim kurulu tarafından atanabileceği kuralının sadece kuruluş aşamasında geçerli olan, yararlı bir istisnası olarak kabul etmek gerekecektir.

---

⁶⁶ PULAŞLI, s. 623;

⁶⁷ GÜNAY, s. 63; ÜÇİŞİK, Güzin/ÇELİK, Aydın, Anonim Ortaklıklar Hukuku Cilt I, 1. Baskı, Adalet Yay., 2013 Ankara, s. 465.

⁶⁸ AKDAĞ GÜNEY, Necla, Anonim Şirketlerde Kuruluş (Kuruluş), 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, s. 318.

3.2. Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esas Sözleşmede Hüküm Bulunup Bulunmamasına İlişkin Görüşler

TTK'da yönetim yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması ve iç yönerge düzenlenmesi öngörülmüşken, temsil yetkisini düzenleyen 370 vd. maddelerinde, temsil yetkisinin devri için buna izin veren bir esas sözleşme düzenlemesi bulunması gerektiği yönünde herhangi bir ifade yer almamaktadır. Eski kanun döneminde birlikte düzenlenen iki kavram yeni kanunla ayrıldığı ve esas sözleşme zorunluluğu konusunda farklı düzenlemeler bulunduğu için temsil yetkisinin devrine ilişkin esas sözleşmede hüküm bulunma zorunluluğu olup olmadığına dair doktrinde çeşitli görüşler mevcuttur.

Öğretide, temsil yetkisinin devrine ilişkin hükmün, yönetimin devrine ilişkin hükümle birlikte ele alınması görüşünü savunan yazarlar vardır. Bu görüşe göre temsil yetkisi, ana sözleşmede hüküm bulunması halinde bir iç yönerge düzenlenerek, yönetimin kısmen veya tamamen devri ile birlikte gerçekleşebilir⁶⁹.

Diğer bir görüşe göre temsil yetkisinin devrinde sadece esas sözleşmede hüküm bulunması yeterlidir⁷⁰. TTK m. 370/II'de özel bir ana sözleşme düzenlemesinden bahsetmemişse de temsil yetkisi ve yönetim devrinin düzenlemeleri birbirinden ayrıldığından temsil yetkisinin devri için de ana sözleşmede düzenleme bulunması gerektiğinden şüphe duymamak gerekir⁷¹. Kendigelen, TTK'nın m. 370/II maddesinin lafzı karşısında, esas sözleşmede hüküm bulunmadığı durumlarda yönetim yetkisinin devredilememesine karşılık temsil yetkisinin devredilebileceğine ilişkin sonucun garip olduğunu, yapılan düzenlemenin bilinçli bir tercihi yansıtmadığını, TTK m. 370/2 hükmünün başına esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla şeklinde bir ekin konulmasının unutulduğunu belirtmektedir⁷².

Tarafımın da katıldığı görüşe göre ise, esas sözleşmede veya iç yönergede böyle bir düzenleme olmasına gerek olmaksızın temsil yetkisi kanunun verdiği yetkiyle yönetim kurulunca devredilebilir⁷³. ETK m. 319 hükmü yönetim ve temsil yetkisini birlikte düzenleyerek temsil yetkisi devrinin yapılabilmesi için esas sözleşmede bu yönde bir hükmün

⁶⁹ BAHTİYAR, s. 213; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, BOZKURT, s. 266; s. 382; ŞENER, s. 370 ve 371; TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013, N. 12-75.

⁷⁰ AKDAĞ GÜNEY, s. 108; KENDİGELEN, s. 262; PULAŞLI, Şerh, s. 1381.

⁷¹ KENDİGELEN, s. 262.

⁷² KENDİGELEN, s. 223.

⁷³ KIRCA, s. 627. Görüşe göre yetki devri için esas sözleşmede hüküm koşulunun aranması yetkinin kullanımının genel kurulun ihtiyarına bırakılması demektir ki, bu yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkilerine müdahale olur.

bulunmasını aramakta idiyse de yürürlükteki TTK'da bu yönde bir düzenleme yer almamaktadır.

3.3.Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devri

Temsil yetkisi murahhaslara (üye veya müdüre) devredilebilir. Yönetim kurulunun görev ve yetkileri başka bir yönetim kurulu üyesine devredilirse bu üye 'murahhas üye' olarak adlandırılır. Yönetim kurulu üyesi olmayan bir şahsa devrinde de bu şahıs 'murahhas müdür' olarak adlandırılmaktadır⁷⁴. Yönetimin kısmen veya tamamen devrinin temsil yetkisinin de devri anlamına gelmediğini yukarıda belirtmiştik⁷⁵. Murahhas sıfatı kanunda sadece temsil yetkisi ile ilişkilendirildiği için temsil yetkisinin devredilmediği sadece yönetimin devredildiği kişiler murahhas sıfatını almazlar⁷⁶. Fakat murahhasın amacına uygun çalışabilmesi için sadece temsil yetkisinin değil, beraberinde kısmen veya tamamen yönetimin de kendisine devredilmesi şarttır⁷⁷.

Eğer yetki dışarıdan birine murahhas müdüre bırakılacaksa yönetim kurulu üyelerinden en az birisine de temsil yetkisi verilmesi gerekir (TTK m. 370/II). Böylece temsil yetkisinin sadece dışarıdan birine verilmesi önlenmiştir⁷⁸. Bu nedenle tek kişilik yönetim kurullarında yetki devri yapılamayacaktır⁷⁹. Eğer temsil yetkisi yönetim kurulu üyesi olan bir murahhas üyeye bırakıldıysa bu kişi zaten üye olduğu için başkaca bir yetkilendirmeye gerek kalmaksızın yetkisini kullanabilecektir. Hüküm sadece yönetim kurulu üyesi olmayan murahhas müdürle uygulanacaktır⁸⁰.

Ayrıca murahhas müdür atanması halinde yetkili en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkileri de herhangi bir şekilde sınırlandırılmaz⁸¹.

Birden fazla murahhas üye atanmışsa, murahhaslara şirketi münferiden temsil yetkisi verilebileceği gibi birlikte imza şartı da tanınabilir ya da birinin münferiden, diğerlerine ise birlikte imza atma koşulu da konulabilir⁸².

⁷⁴ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 294; , BOZKURT, s. 270; ŞENER, s. 369.

⁷⁵ Bkz. s. 2.

⁷⁶ ŞENER, s. 369.

⁷⁷ ŞENER, s. 370; TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 139.

⁷⁸ BOZKURT, s. 270.

⁷⁹ BAHTİYAR, s. 213.

⁸⁰ PULAŞLI, s. 459.

⁸¹ BOZKURT, s. 270; PULAŞLI, s. 459.

⁸² PULAŞLI, s. 459.

Temsil yetkisi ve görevinin tümünün murahhaslara bırakıldığı durumda emredici hüküm gereği yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri bu kapsamın dışında kalır (TTK m. 375). Bunlar dışında yönetim kurulu münhasıran kendisine verilen görev ve yetkileri de muhafaza eder⁸³. Bunlara örnek olarak iç yönerge hazırlanması veya ortaklığın kendi paylarının iktisabı verilebilir. Yetki devrine rağmen genel kurulu toplantıya çağırmak, genel kurul kararlarının iptaline ilişkin dava açmak, riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin kurulması, şirket defterlerinin tutulması gibi yetkiler de yönetim kurulunda kalır⁸⁴.

Temsil yetkisi kapsamı ve sınırları başlıkları altında detaylı olarak açıklanmış olduğu üzere, (merkez-şube ve birlikte imza istisnaları saklı olmak üzere) temsil yetkisinin bölünebilmesi yönetim kurulu üyeleri bakımından olduğu gibi murahhaslar bakımından da üçüncü kişilere karşı geçerli değildir. Bunlar iç ilişkide bir talimat niteliğindedir ancak üçüncü kişiler bakımından herhangi bir sonuç doğurmayacaktır. Ayrıca, yönetim kurulu üyeleri için TTK m. 359/III ile getirilen tam ehliyetli olma koşulunu murahhas üye ve müdürlerin de taşıması gerektiğinin evleviyetle kabul edilmelidir. Bununla birlikte, temsil yetkisini devralacak kişinin bilgi, tecrübe, güvenilirlik ve profesyonellik açısından şirketi temsil etmeye ehil bir kişi olmalıdır⁸⁵.

İsviçre doktrininde kabul edildiği gibi anonim şirketler tüzel kişilere de belli konularda şirketi temsil yetkisi verebilirler⁸⁶. Örneğin bir danışmanlık şirketine şirket adına bir yazılım programı satın alma ile ilgili sözleşme yapma yetkisi verilebilir⁸⁷. Buna karşılık organların gerçek kişi olması gerektiğinden anonim şirketin organ temsilcisinin de gerçek kişi olması gerekir⁸⁸.

TTK m. 373, yönetim kurulunun, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vereceğini açıkça düzenlemiştir. Bu nedenle atanmış olan murahhas üye ve murahhas müdürlerin ticaret siciline tescil edilmesi gerektiği tartışmasızdır⁸⁹.

---

⁸³ ŞENER, s. 371.

⁸⁴ PULAŞLI, Şerh, s. 1382.

⁸⁵ GÜNAY, s. 72.

⁸⁶ AKDAĞ GÜNEY, s. 110; PULAŞLI, Şerh, s. 1382.

⁸⁷ AKDAĞ GÜNEY, s. 110; PULAŞLI, Şerh, s. 1382.

⁸⁸ AKDAĞ GÜNEY, s. 110.

⁸⁹ TTK m. 339/I g uyarınca kuruluş aşamasında murahhas üye ve murahhas müdürlerin atanabileceği hususu saklıdır.

3.4. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci veya Ticari Vekillere Devri

6552 sayılı kanunun getirdiği bir değişiklikle 6102 sayılı TTK m. 371'e yedinci fıkra olarak "Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını olarak atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367. maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını atanamaz. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını da ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur." hükmü eklenmiştir. Hükme göre anonim şirketlerde yönetim kurulu, icra yetkisi olmayan üyelerini veya şirkete hizmet sözleşmesiyle bağlı çalışanlarını işletmelerin idare ve temsili için TBK m. 547 vd. ve TTK m. 368 uyarınca sınırlı yetkili ticari vekil olarak veya diğer tacir yardımcısı olarak atayabilecektir⁹⁰. Atamanın ilk koşulu iç yönergede TTK m. 367'ye uygun bir hükmün bulunmasıdır⁹¹. Önceden hazırlanan bir iç yönerge varsa, yönetim kurulunun TTK 371/VII'ye göre yeni bir hüküm eklemesi ve bunu ticaret sicil gazetesinde tescil ve ilan ettirmesi gerekir. İç yönergeye uygun şekilde yönetim kurulu kararı alınarak sınırlı yetkili ticari vekil olarak veya diğer tacir yardımcısı atanır. Atanan kişiler de ticaret sicilinde tescil ve ilan edilir⁹².

Doktrinde ticari temsilci atanması yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında olup olmadığı tartışmalıdır. Bir görüşe göre TTK m. 375/I d uyarınca bu atama yönetim kurulunun devredilemez yetkilerindedir⁹³. Anonim şirkete yasaya uygun olarak murahhaslar atansa ve yönetim kurulu yetki ve görevleri devredilse yönetim kurulu sınırlı yetkili ticari vekil olarak veya diğer tacir yardımcısı atayabilecektir⁹⁴. Diğer bir görüşe göre ise, murahhas üye veya müdürler de ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atayabilirler, bu yetkinin bizzat yönetim kurulunca kullanılması zorunlu değildir⁹⁵. Ancak bu atamanın murahhas üye veya müdür tarafından yapılması, iç yönergede yer alamayacağından,

⁹⁰ PULAŞLI, Şerh, s. 1383.

⁹¹ KIRCA, s. 630.

⁹² PULAŞLI, Şerh, s. 1384.

⁹³ KENDİGELEN, s. 259; ŞENER, s. 374.

⁹⁴ KENDİGELEN, s. 259; ŞENER, s. 374.

⁹⁵ AKDAĞ GÜNEY, s. 121; KIRCA, s. 630. KIRCA'ya göre ticari temsilci veya vekil atanmasına ihtiyaç duyan büyük şirketlerde özellikle bankalarda atamanın yönetim kurulunca yapılması çoğu kez güçlük arz edebilir. Bunun yerine şubeleri ve şubelere atanacak genel müdürleri en iyi tanıyabilecek olan genel müdürlere şube müdürlerini tayin yetkisi verilmesi uygun düşebilir (s. 631).

dolayısıyla tescil ve ilan edilemeyeceğinden üçüncü kişilere karşı hüküm ve sonuç doğurmayacaktır. Bu nedenle atama ancak yönetim kurulu tarafından yapılırsa uygulama alanı bulacaktır⁹⁶.

Türk Ticaret Kanunu m. 368 varken TTK m. 371/VII hükmünün getirilme sebebi, murahhasların atanmasıyla, şirket adına işlem yapma imkânı kalmayan diğer yönetim kurulu üyelerine sınırlı da olsa icrai kabiliyeti olan yetkiler verebilmektedir⁹⁷.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 548 uyarınca ticari temsilci, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı, işletme sahibi adına kambiyo taahhüdünde bulunmaya ve onun adına işletmenin amacına giren her türlü işlemleri yapmaya yetkili sayılır. Ticari temsilci, açıkça yetkili kılınmadıkça, taşınmazları devredemez veya bir hak ile sınırlandıramaz. Ticari vekil ise bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişidir (TBK m. 551). Bu yetki, işletmenin alışılmış bütün işlemlerini kapsar. Ancak, ticari vekil açıkça yetkili kılınmadıkça, ödünç olarak para veya benzerlerini alamaz, kambiyo taahhüdünde bulunamaz, dava açamaz ve açılmış davayı takip edemez.

3.5. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi

3.5.1. Genel Olarak

Bazı istisnai hallerde şirketin temsili belirli süre belirli konularda (iflas, tasfiye, kayyım atanması vb.) sınırlandırılabilir. Yönetim kurulu üyeleri tümünden istifa edebilir veya bazı üyeler vefat edebilir. Bu hallerde toplantılar dışında, sadece belirli iş ve işlemlerde geçerli olmak üzere vekillik eden temsilcilerin görevleri de ticari mümessil ve ticari vekillerin yetki ve görevleri de son bulmaz⁹⁸ (TBK m. 512, 513). Ortaklık bu memurlar tarafından temsil edilir, ancak, kullanılması münhasıran yönetim kuruluna ait olan yetkiler (örneğin tescil ve

---

⁹⁶ AKDAĞ GÜNEY, s. 121.

⁹⁷ PULAŞLI, Şerh, s. 1384. Mülga kanun döneminde temsilcilerin yetkilerine ilişkin konu ve miktar yönünden sınırlandırmalar şirketlerce ticaret sicillere tescil ve ilan ediliyordu. Hatta tesciline izin verilmeyen ticari vekiller ve mağaza çalışanları dahi 1, 2, 3. Derecede imzaya yetkili veya A B C grubu imza yetkilileri şeklinde sınıflandırılıp yetkilerindeki sınırlamalar tescil ve ilan ediliyordu. Bu tescil ve ilanın iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade edebileceğini düşünen şirketler ticaret sicillerine baskı yapıyordu. 6102 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Mersin Ticaret Sicil Müdürlüğü'nün talepleri reddetmesi ile uygulamada ret kararları yayılmaya başlanmıştır. Bu sefer de şirketlerin baskısı üzerine kanuna aykırı uygulamaya yasal zemin oluşturmak üzere TTK m. 371/VII hükmü getirilmiştir (AKDAĞ GÜNEY, s. 119).

⁹⁸ PULAŞLI, Şerh, s. 1378.

ilan, genel kurulun toplantıya çağırılması, defterlerin tutulması gibi) bu memurlar tarafından kullanılmaz⁹⁹.

Ancak yönetim kurulu mevcut olmaz ve uygun bir süre içinde yönetim kurulu oluşmazsa pay sahiplerinden biri Gümrük ve Ticaret Bakanlığı veya şirketin alacaklılarından birinin talebi üzerine zorunlu organlarından birinin olmaması nedeni ile şirketin feshine karar verilebilir (TTK m. 530/I).

3.5.2. Murahhasların Yetkisinin Azil ile Sona Ermesi

TTK m. 375/I d'de müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları ifadesi bulunmakta, murahhasların azline ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır. TTK m. 375/I d'deki düzenleme yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğu için murahhasların azli konusunda münhasır yetkili organın yönetim kurulu olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede yönetim kurulu, kendisine temsil ve yönetim yetkisi tevdi edilmiş olan temsilciyi her zaman ve koşulsuz olarak azletme yetkisine sahiptir.

Diğer yandan murahhas üyeler bakımından değerlendirilmesi gereken bir diğer husus da murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden azledilmesidir. TTK m. 364 uyarınca yönetim kurulu üyesinin genel kurul tarafından görevden alınması her zaman mümkündür. Bu maddeye göre, yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler. Murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden alınması durumunda, murahhas üyenin üyelik sıfatı sona erecek ancak murahhaslık sıfatı müdür olarak devam edecektir. Çünkü murahhas üyeye yönetim kurulu tarafından tevdi edilmiş olan temsil yetkisi ancak yine yönetim kurulu tarafından geri alınabilecektir. Aksi durumun kabulü, TTK m. 375'in dolanılması anlamına gelmektedir¹⁰⁰.

---

⁹⁹ PULAŞLI, Şerh, s. 1378.

¹⁰⁰ GÜNAY, s. 76.

4. ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ HALİNDE SORUMLULUK

4.1. Genel Olarak

4.2. Murahhasların ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

Murahhaslar yönetim kurulunun kendilerine bıraktığı konularda tüm yetki ve sorumluluğu devralmış olurlar¹⁰¹. TTK m. 553/II ve III hükümleri gereği bu işlemlerden kural olarak kendileri sorumlu olurlar¹⁰². Murahhaslar, organ sıfatını haizdirler. Bu nedenle de yönetim kurulu üyeleri ile aynı özen ve bağlılık yükümü ile sorumludurlar¹⁰³. Temsil yetkisine ilişkin iç ilişkiyi etkileyen sınırlamaların aksine işlem yapılması da yine sınırı aşan vekilin şirkete karşı sorumlu olmasına sebep olur¹⁰⁴.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 553/II'ye göre kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar. Makul özen, yeni kanunun oluşturmak istediği profesyonel şirket yönetimi amacıyla da örtülecek şekilde yönetici olarak seçilen kişilerin bu görevleri yapmak için uygun oluşu, bu görev ve yetkilerin gerektirdiği bilgi birikimi, uzmanlık ve tecrübeye sahip oluşudur¹⁰⁵. Bu durumda, yönetim kurulu tarafından gerekli özenin gösterilmediğini iddia eden tarafın bunu ispat etmesi gerekir¹⁰⁶.

İcra yetkisi olmayan yönetim kurulu üyelerinin diğer sorumluluğu da temsil yetkisi devredilen kişiler üzerindeki gözetim sorumluluğudur¹⁰⁷. Gözetim sorumluluğu TTK m. 553'de düzenlenmemiş olmasına rağmen, madde gerekçesinden bu sorumluluğun icrada yetkili olmayan üyeler üzerinde bırakılmış olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında yönetim

---

¹⁰¹ PULAŞLI, s. 459.

¹⁰²“Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar. Hiç kimse kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamaz; bu sorumlu olmama durumu gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınmaz.”

¹⁰³ KIRCA, s. 629.

¹⁰⁴ AKDAĞ GÜNEY, s. 117.

¹⁰⁵ GÜNAY, s. 116.

¹⁰⁶ GÜNAY, s. 116.

¹⁰⁷ ŞENER, s. 371.

kuruluna, temsilcilerin atanmaları ve görevden alınmaları ile yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi konusunda devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler vermiş olan TTK m. 375 hükmünden de yönetim kurulunun üst gözetim sorumluluğunun mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Temsil yetkisinin devrinin münhasıran yönetim kurulu üzerinde olması, yönetim kuruluna bu yetkilerin kullanılmasının gözetimini ve gerektiğinde söz konusu kişilerin görevden alınması zorunluluğunu getirmektedir¹⁰⁸.

4.3. Ticari Temsilcinin ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

TTK m. 371/VII'nin son cümlesine göre, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan dolayı yönetim kurulu sorumludur. Söz konusu hüküm, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından murahhaslara temsil yetkisinin devrinde söz konusu olan sınırlı sorumluluktan farklı olarak sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının şirkete ve üçüncü kişilere vereceği zararlardan tüm yönetim kurulu üyelerini kusurları gözetilmeksizin müteselsil sorumlu tutmuştur.

4.4. Haksız Fiil Sorumluluğu

TTK m. 371/V'e göre, temsile veya yönetime yetkili olanların, görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur. Öğretide genellikle kabul edilen görüşe göre, 371/V hükmü TMK'nın 50/II maddesinde yer alan, 'organlar hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleri ile tüzel kişiyi borç altına sokarlar' hükmünün tekrarı niteliğindedir¹⁰⁹. Temsilci tarafından gerçekleştirilen haksız fiil aynı zamanda suç da teşkil ediyorsa, temsilci suç ve cezaların şahsiliği ilkesi gereği bizzat sorumlu olacaktır.

---

¹⁰⁸ GÜNAY, s. 117.

¹⁰⁹ AKDAĞ GÜNEY, s. 286.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ GÜNEY, Necla : Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Genişletilip Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Vedat Yayıncılık, İstanbul 2016.
- AKDAĞ GÜNEY, Necla :Anonim Şirketlerde Kuruluş (Kuruluş), 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- AY KAPLAN, Ülkü : Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, Seçkin Yay., Ankara 2017.
- AYDOĞAN, Fatih : Tek Kişi Ortaklığı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- BAHTİYAR, Mehmet : Ortaklıklar Hukuku, 8. Bası, Beta Yay., İstanbul 2014.
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan : Şirketler Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Dora Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2018.
- BOZKURT, Tamer : Şirketler Hukuku, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş Güncellenmiş 9. Baskı, Legem Yayıncılık, Ankara 2018.
- ÇAMOĞLU/POROY/TEKİNALP : Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2014.
- ERİŞ, Gönen : Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt II, 3. Baskı, Seçkin Yay.
- GÜNAY, Yavuz Selim : Anonim Şirketlerin Temsili, On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- KENDİGELEN, Abuzer : Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. Tıpkı Bası, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- KIRCA, İsmail (ŞEHİRALİ ÇELİK,

- Feyzan Hayal/MANAVGAT, Çağlar) : Anonim Şirketler Hukuku Cilt I, Ankara 2013.
- PULAŞLI, Hasan : Şirketler Hukuku Şerhi (PULAŞLI, Şerh), Cilt II, 3. Bası Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- PULAŞLI, Hasan : Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- ŞENER, Oruç Hami : Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Ankara 2017, s. 369).
- TEKİNALP, Ünal : Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013.
- TEKİNALP, Ünal : Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul 2012.
- ÜÇİŞİK, Güzin/ÇELİK, Aydın : Anonim Ortaklıklar Hukuku Cilt I, 1. Baskı, Adalet Yay., 2013 Ankara.
- YANLI, Veliye : Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir? İÜHFİM, LXXI (2), 2013.

www.kazanci.com

www.tez.yok.gov.tr